

1. על רקע גירושי הנאשם מאשתו, ימים ספורים לפני האירוע, הגיע הנאשם בשעת לילה מאוחרת לביתה ותוך הפעלת כוח כלפיה, ובניגוד לרצונה, גרר אותה למכוניתו והסיעה לפרדס, שבו היה מבנה ש"שופץ" מעל על ידו. במקום זה הכה אותה, התעלל בה והשפילה, שיסה בה כלב רוטוויילר, הפחידה, קיללה, זאת לאחר שחשד כי בילתה עם גבר באותו לילה. כמו כן, איים על חייה תוך ביצוע טקס המאזכר קבורה, ורק לאחר שהתעלפה, ניסתה להימלט והתחננה על נפשה, החזירה לביתה, לא לפני שהדיחה לכל תספר במשטרה אודות האירוע האלים.

באישום זה הורשע בעבירה של חטיפה לשם סחיטה לפי סעיף 372 לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן – "חוק העונשין") וכן בעבירה של תקיפה לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין, אף כי הואשם בעבירה הקלה יותר לפי סעיף 379 לחוק העונשין, ובעבירה שלה דחה בחקירה לפי סעיף 245(א)

--- סוף עמוד 1 ---

לחוק העונשין. כמו כן הורשע הנאשם בפרט אישום נוסף, בתקיפת חברתה של גרושתו ובהטרדתה בטלפון – זאת לפי סעיף 379 לחוק העונשין וסעיף 30 לחוק הבזק התשמ"ב-1982.

מאישומים נוספים זוכה הנאשם, אם מהעדר ראיות מספיקות ואם מחמת הספק. כל האישומים קשורים למערכת היחסים המורכבת, ששררה בינו לבין גרושתו ושלא תמה גם לאחר הגירושין.

2. בהכ"ד ציינתי, שמטענים ופרצי רגשות בלתי נשלטים הם שהביאו את הנאשם לידי התנהגות אכזרית ובלתי רציונלית כלפי גרושתו וכי עקב אי השלמתו עם סיום פרשת נישואיהם, הוא התעלל בה, תוך פרץ קנאה ורכושנות, פיסית ורגשית, בצורה, שגם בתיקים הנשמעים בבית המשפט, אינה שכיחה.

אף ציינתי, שחסד עשתה עמו התביעה כאשר העמידה אותו לדיון בגין תקיפת גרושתו לפי סעיף 379 תחת סעיף 382 לחוק העונשין, שנחקק מתוך מטרה למנוע אלימות בין בני זוג לשעבר, בתוך הכרת הדינמיקה שבין בני זוג, שאמנם נפרדו זה מזה באופן פורמלי, אך נותרו ביניהם רגשות, לעתים של שנה ונקמנות המביאים לעשיית מעשים פליליים.

מאחר שאחוז גבוה מתופעות האלימות כלפי נשים, שהחמורה שבהן הינה רציחתן בידי בני זוגן, שמהם התגרשו או נפרדו, היה המחוקק ער למצב זה ותיקן את סעיף 382(ב) וסעיף 335(ב) לחוק העונשין באופן שהעונש הוכפל כלפי מבצעי עבירה, שהינם בני משפחה, כולל בני משפחה בעבר. גם החוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991 מתייחס במפורש לאפשרות שכזו ביוצרו את צו ההגנה כלפי בני זוג לשעבר. אלא שמלאכת המחוקק לא הסתיימה, שכן סעיפי חוק העונשין מתייחסים לקיומה של אלימות פיסית בלבד ולא להטרדה ולהתעמרות נפשית המביעים צורך אובססיבי להמשיך ולשלוט באשה, גם לאחר אקט הפרדה או הגירושין הפורמלי.

על מנת למנוע סוג כזה של הטרדה נחקקו במדינות רבות בארה"ב מה שמכונה *Rules Stalking*, שלפיהם פעולה הנעשית מרצון ובמזיד, כאשר אדם עוקב ומטריד אדם אחר בצורה חוזרת באופן הגורם לנעקב לחיות בפחד מפני סכנה לחייו או לגופו, מהווה עבירה פלילית. במקרים אלה ביהמ"ש האמריקאים מפעלים מבחן של "האישיה המוכה הסבירה", שלפיו מה שלא יראה כאיום על חיי האדם הממוצע או הסביר, יאיים על אישה, שהייתה קרוב לאלמות חוזרת.

הגיעה העת שהמחוקק הישראלי יעשה צעד אחד נוסף קדימה בהגנה על זכות נשים, שלא להיות מוטרדות או מאוימות על ידי בני זוגם לשעבר, שכן פעמים רבות האיום המתמיד על חייהן, כבודן וחירותן, הוא קשה ומכביד מאלמות פיסית.

--- סוף עמוד 2 ---

במקרה שלפני ההתעמרות וההשפלה היו קשים יותר מהאלימות הפיסית, אולם לצורך גזירת הדין לא אוכל להתחשב בכך, שכן אין יסודות אלה מהווים חלק ממרכיבי העבירה לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין, וממילא לא ניתן ל השית על הנאשם עונש חמור יותר מזה הנקוב בסעיף 379 לחוק העונשין.

3. ב"כ המדינה, עו"ד באום, עותרת להטלת עונש מחמיר על הנאשם מתוך ראיית כל האירועים כלפי גרושתו ברצף אחד, שיש בו אסקלציה, החל מהחטיפה וכלה בתקיפתה ובהדחתה בחקירה.

לטענתה, גם אם לא נגרם למתלוננת נזק גופני חמור, יש להתחשב בטראומה הקשה, שנגרמה לה באותו לילה כאשר הרף העליון לענישה הינו עשרים שנות מאסר, שהינו העונש המקסימלי הקצוב לעבירת החטיפה. גם תקיפתה של חברתה עינת יש בה כדי להצביע על אלימותו של הנאשם, שאינה, איפוא, מקרית, ובאה לידי ביטוי גם בהרשעותיו הקודמות.

התביעה סבורה כי סלחנות מצד ביהמ"ש במקרים של חטיפת נשים ותקיפתן בידי בעליהן לשעבר תיתפס ע"י הציבור כסימני חולשה מצד מערכת אכיפת החוק וכביטוי להעדר הגנה על הצד החלש. התביעה סבורה כי רק עונש מאסר ארוך ומכאיב יהא בו המסר הציבורי הראוי להבעת סלידת הצבור מהמעשים וישמש כגורם מרתיע כלפי נאשמים פוטנציאליים אחרים.

4. ב"כ הנאשם מבקשת להקל בעונשו ולתמיכה בעמדתה העידו שלושה עדי הגנה, שהכירו את הנאשם בעיקר בעבודתו. לדברי עו"ד פרנקל יש לראות את התנהגות הנאשם כהתנהגות חריגה וכמעידה חד פעמית תוך אבדן עשתונותיו.

מאחר שהוא לא הורשע בחטיפה לשם רצח ונקב, שכוונתו המקורית היתה לשכנע את גרושתו לחזור ולחיות עמו, הרי גם לגבי עבירת החטיפה אין לגזור את דינו לחומרה. עו"ד פרנקל אף מצביעה על חרטתו, הן בהיותו עדיין בפרדס - מה שהביאו להחזיר את המתלוננת לביתה, והן בפני בית המשפט כאשר הביע צער על תקיפת אשתו לשעבר. עוד טוענת ב"כ הנאשם, שלפי התנהגות המתלוננת מיד לאחר האירוע וגם לאחר מכן, לא ניכר נזק נפשי, ולהיפך, ניתן לומר כי מהאירוע יצאה המתלוננת עוד מחושלת ומחוזקת.

אף לא נשקפת, לדבריה, סכנה למתלוננת מצד הנאשם, שכן בני הזוג גרושים וחיים במקומות שונים. טענה זו עלי לומר הינה מגוחכת לאור העובדה, שהאירוע נשוא פרט האישום השלישי ארע לאחר גרושיהם של הצדדים.

--- סוף עמוד 3 ---

עו"ד פרנקל אף מצביעה על החיים הנורמטיביים אותם ניהל בעבר הנאשם ועל כך, שארבעת בנותיו, להן היה אב מסור, זקוקות

לו. לפיכך, עתרה עו"ד פרנקל להטלת עונש מאסר מותנה בלבד, בנוסף לתקופת המעצר עד תום ההליכים הארוכה, שבה שוהה הנאשם קרוב לשנה. עו"ד פרנקל תמכה טענותיה בשורה ארוכה של פסקי דין מהם ניתן ללמוד, שבאירועים חמורים בהרבה, הענישה לא הייתה מחמירה ואף מקלה, גם כאשר נגרמו נזקים גופניים כבדים לקרבנות.

5. באשר לחומרת העבירות: עבירת החטיפה כשלעצמה הינה מהעבירות החמורות, שכן יש בה ביטוי לזלזול בחירותו של הזולת כאשר חירות זו הינה ערך מוגן בעל חשיבות רבה בכל משטר דמוקרטי, ועל אחת כמה וכמה לנוכח חקיקת חוק יסוד כבוד האדם וחירותו.

העבירה בוצעה בקור רוח ובנחישות, שכן הנאשם המתין למתלוננת בסמוך לביתה לאחר שנכח לדעת, שאמה נמצאת עם ילדותיו ואילו המתלוננת מאחרת "בנשף". גם נסיבות התקיפה היו חמורות במיוחד לאור ביצוען בסיטואציה, שבה המתלוננת הייתה שרויה בפחד בחשיכה בפרדס, שממנו קשה להימלט, כאשר כלב רוטוילר עומד הכן לפקודת הנאשם והיא הייתה למעשה כשבויה בידי. הדחתה לאחר מכן תוך כדי הסעתה לביתה, שלא למסור עדות אמת במשטרה אודות הקורות אותה באותו לילה, אף היא מוסיפה נופך מחמיר לאירוע.

אכן, לא נגרמו למתלוננת נזקים גופניים ומבחינה זו שונות הסיבות באופן קיצוני מהתאכזרות בעל כלפי אשתו בת"פ (ת"א) 65/96 מ"י נ' אברמוב, שצוטט ע"י ב"כ הצדדים. יחד עם זאת, לא אוכל לקבל את הטענה, שלמתלוננת-הקורבן לא נגרם נזק משמעותי.

ראשית, לא שמעתי על כך מפי עד מומחה, וגם אם לא נגרם לה נזק גופני, הרי קשה לאמוד, רק על פי הופעתה בבית המשפט, את עומק הנזק הנפשי כתוצאה מהטראומה אותה חוותה במהלך אותו לילה. נכון שהתרשמתי, שהמתלוננת, בעזרת טיפול שעברה, הצליחה לחזק את עצמה ומבחינה זאת להקטין במידת מה את עוצמת הטראומה.

גם תקיפת חברתה עינת הינה עבירה חמורה, שכן כל אדם זכאי להלך ברחוב חופשי ומוגן מפני אלימות הזולת. עד כאן באשר לפן של נסיבות העבירות עצמן.

6. לעניין הפן האינדיבידואלי, הבה אבדוק את הנסיבות לקולה ולומרה. אכן, בשלב מסוים התחרט הנאשם על מעשיו והסיע את המתלוננת לביתה, אם מתוך בהלה לנוכח תגובותיה, ואם מתוך פחד, שהמשטרה כבר נמצאת בעקבותיו.

--- סוף עמוד 4 ---

את חרטתו החלקית הביע גם בביהמ"ש, אף כי לא הוצגה מצידו תובנה אמיתית לחומרת מעשיו, ומתוך דבריו בביהמ"ש ניתן אף ללמוד כי צערו איננו על הסבל, שגרם לאשתו לשעבר, אלא על כך שיצא "נפסד" והקנה לה, כדבריו "כוח" להתלונן כנגדו.

גם צורת ניהול המשפט, שהיה מייגע וארוך ללא כל פרופורציה, לא העידה על חרטה כנה, שכן הוא המשיך להשמיץ ולהכפיש את המתלוננת והיה מוכן לבדות ספורים למיניהם בגנותה ובלבד שייצא זכאי.

מוכנה אני לקבל את הטענות שלמעט שתי הרשעות, ניהול הנאשם אורח חיים נורמטיבי, השתדל לעבוד ולפרנס את משפחתו, ואלם טענת עדי ההגנה להיותו אדם שקט ונעים הליכות נסתרה בגיליון הרשעותיו הקודמות ומהודאתו כי שתי עבירות התקיפה

בהן הורשע נעברו תוך כדי מהלך עבודתו ומכאן, שכאשר הוא מאבד שליטה הוא נוטה להשתמש באלימות. אכן, הפסיקה שהוצגה ע"י עו"ד פרנקל מצביעה על עונשים מקלים, לעתים בצורה מופלגת, בגין עבירות דומות. יש, כמובן, לשקול כל מקרה לנסיבותיו וכידוע, ככל שהעבירה חמורה יותר, כך מצווה ביהמ"ש להתחשב פחות בשקולים האישיים.

ככל שהערך המוגן חשוב יותר בעיני הצבור, כך יש להביע במסגרת הענישה את המסר החברתי הראוי, שתהיה בו משום הלימה בין המעשה לבין התגובה.

יש חשיבות לתת משקל ראוי לכבודם של הקורבנות, שהחברה אמורה לעמוד לימינם ולחזקם, וכפי שאמרה כב' השופטת שטרסברג-כהן בענין אחר: "מבחינת האינטרס הציבורי, אין זה מספיק להטמיע בחוק סטנדרטים של התנהגות. הציבור חייב לראותם מיושמים בכל עת ולראות בהם חלק בלתי נפרד מנוהגים חברתיים המקובלים המגינים על גופו, רכושו וכבודו של כל אחד מתוכם. ענישה סלחנית במקרים של התנהגות עבריינית חמורה, עלולה להביא להתמוטטות עכבות מוסרית, להתפרש כהתפשרות על ערכים ועל נורמות, לפגוע באמינות מימושו של האיום בעונש מאחורי החוק ולהעביר מסר שלילי לעבריינים פוטנציאליים המועדים לבצע עבירות מאותו סוג."

[ע"פ 4872/95 מ"י נ' גל אילון ואח' תקדין עליון 95(3)].

לאחר ששקלתי מצד אחד את כל השיקולים הנוגעים לאינטרס הציבורי מחד, ואת השיקולים אישיים הנוגעים לנאשם הספציפי שבפני, הגעתי למסקנה כי יש מקום להטיל עליו תקופת מאסר משמעותית. יחד עם זאת, אין בדעתי למצות עמו את הדין מאחר שמדובר במאסר ראשון ומאחר שהתרשמתי כי הנאשם כבר הפיק את הלקח הראוי, אף כי לא באופן המלא, וכן היה עלי להתחשב בכך, שהמדינה בחרה שלא להעמיד אותו לדין בגין העבירה החמורה יותר לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין וכי מחלק מן העבירות זוכה.

--- סוף עמוד 5 ---

אשר על כן אני גוזרת את דינו כדלהלן:

בגין העבירות נשוא פרט האישום השלישי, גוזרת עליו שבע שנות מאסר, מהן חמש לריצוי בפועל, החל מיום 12/6/96 והיתרה על תנאי למשך שלוש שנים מתוך תקופת מאסרו לגבי עבירות בהן הורשע וכן כל עבירת אלימות אחרת שהינה בגדר פשע לפי חוק העונשין.
5129371

54678313 בגין העבירות נשוא פרט האישום השני, גוזרת עליו שישה חודשי מאסר לריצוי בפועל, מהם שלושה חופפים לתקופת המאסר, שהושתה עליו, והיתרה באופן מצטבר.

זכות ערעור תוך 45 יום.

5129371

54678313 ניתנת היום 2.6.97 במעמד עו"ד ביטון ב"כ המדינה, הנאשם וב"כ עו"ד פרנקל.

בענין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן

סביונה רוטלוי 176/96-54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

בית משפט מחוזי בתל-אביב-יפו

ת"פ 176/96

בפני:

כב' השופטת סביונה רוטלוי

תאריך:

2/6/1997

מדינת ישראל

בעניין:

המאשימה

עו"ד ח' באום

ע"י ב"כ

נ ג ד

פלוגי

הנאשם

עו"ד לי פרנקל

ע"י ב"כ

חקיקה שאוזכרה:

חוק העונשין, תשל"ז-1977: סע' 245(א), 335(ב), 372, 379, 382, 382(ב)

חוק התקשורת (בזק ושידורים), תשמ"ב-1982: סע' 30

חוק למניעת אלימות במשפחה, תשנ"א-1991

גזר-דין

השופטת סביונה רוטלוי